

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 21/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť P. G., L., zastúpeného advokátom JUDr. O. P., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 10/2007 z 18. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2007 doručená sťažnosť P. G. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 18. apríla 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 10/2007.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 6 C 73/2006 z 23. októbra 2006 rozhodol o tom, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov, t. j. manželov L.. Konajúci okresný súd zároveň sťažovateľa ako žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v sume 150 916 Sk do rúk právnej zástupkyne žalobcov, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Na základe odvolania sťažovateľa proti uvedenému rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd ako druhostupňový súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 10/2007 z 18. apríla 2007 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a zaviazal sťažovateľa zaplatiť manželom L. ako žalobcom trovy odvolacieho konania v sume 45 224 Sk.

Žalobcovia sa v konaní domáhali, aby súd určil, že sporné nehnuteľnosti patria do ich bezpodielového spoluvlastníctva, pretože ich nadobudli na základe kúpnej zmluvy zo dňa 29. marca 1996 od prevodcov - manželov V.. Prevodca z tejto zmluvy, J. V., podal okresnému súdu žalobu o neplatnosť tejto kúpnej zmluvy, ktorú okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 635/97 z 9. apríla 2003 zamietol, avšak po podaní odvolania, krajský súd rozsudkom sp. zn. 17 Co 187/03 z 22. júna 2004 napadnutý prvostupňový rozsudok okresného súdu zmenil a rozhodol, že uvedené kúpne zmluvy sú neplatné. Na základe tohto súdneho rozhodnutia sa manželia V. (v rozsudku krajského súdu sa používa formulácia „*manželia V.*“ - pozn.) stali opäť legitímnymi vlastníkami predmetných sporných nehnuteľností.

Sťažovateľ ďalej uvádza: „*Kúpnu zmluvou zo dňa 29.10.2004 manželia V. previedli sporné nehnuteľnosti na mňa žalovaného. Vklad vlastníckeho práva vyplývajúci z tejto zmluvy bol povolený Správou katastra v P. dňa 29. 10. 2004 pod č. V 1608/2004. Na základe tohto nepochybného, právne perfektného právneho úkonu som sa stal legitímnym vlastníkom sporných nehnuteľností.*“

Z obsahu sťažnosti taktiež vyplýva, že manželia L. proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 17 Co 187/03 z 22. júna 2004 podali Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej

len „najvyšší súd“) dovolanie a že najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 121/04 z 28. februára 2006 zrušil rozsudok krajského súdu z 22. júna 2004, ktorým boli sporné kúpne zmluvy vyhlásené za neplatné. Spor bol ukončený tak, že žalobca v tomto konaní vzal späť odvolanie, takže odvolacie konanie bolo zastavené a v dôsledku toho zostal právoplatný rozsudok okresného súdu z 9. apríla 2003.

Sťažovateľ následne poukazuje na skutočnosť, že: *„Ja žalovaný som bol oprávnené zapísaný ako legitímny vlastník nehnuteľností na liste vlastníctva vedenom na správe katastra v P.. Žalobcovia manželka L. tento stav nerešpektovali a podali proti mne žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 29.10.2004, ktorou som nehnuteľnosti nadobudol od prevodcov manželov V., a ktorej vklad bol povolený Správou katastra v P. dňa 29.10.2004 - V 1608/04. V konaní napadnutým touto ústavnou sťažnosťou súdy žalobcom vyhovel. Tvrďím, že týmito rozhodnutiami došlo k porušeniu mojich základných práv a slobôd daných Ústavou Slovenskej republiky.“*

V nadväznosti na uvedené krajský súd v rozsudku odôvodnil svoje meritórne rozhodnutie nasledovnými skutkovými a právnymi závermi:

a) Považoval za preukázané, že súd prvého stupňa správne rozhodol, keď určil vlastníctvo žalobcom, keďže manželka V. už v čase prevodu sporných nehnuteľností neboli ich vlastníkmi, pretože vlastníctvo týchto sporných nehnuteľností previedli na základe platných právnych úkonov na žalobcov.

b) Považoval za preukázané, že žalobcovia mali v konaní naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, keďže napriek tomu, že nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, bol v katastri uvedený ako vlastník žalovaný, a preto im neostávalo iné, než domáhať sa svojho práva podaním určovacej žaloby na súde.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd v odôvodnení rozsudku a odvolaním sa na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka argumentoval, že: *„Kúpna zmluva, ktorou žalovaný odkúpil od manželov V. sporné nehnuteľnosti je absolútne neplatným právnym úkonom, nakoľko predávajúci v čase prevodu neboli vlastníkmi týchto nehnuteľností, keďže ich v roku 1996 previedli platnými právnymi úkonmi na žalobcov. I keď v čase tohto*

právneho úkonu boli v katastri nehnuteľností zapísaní ako vlastníci, je potrebné uviesť, že údaje v katastri sú záväzné, pokiaľ nie je preukázaný opak. Žalobcovia v tomto konaní preukázali, že vlastníckmi sporných nehnuteľností sú od roku 1996, keď vklad ich vlastníckeho práva bol povolený dňom 2.7.1996 a preto súd prvého stupňa správne vo veci rozhodol.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 18.4.2007 sp.zn. 5Co 10/2007, ktorým potvrdil rozsudok OS v Považskej Bystrici zo dňa 23.10.2006 sp. zn. 6C 73/2006, ktorým bolo určené, že budova súp.č. 1319 na parc. KNC č. 598 k.ú. P., zapísané na LV 2957 je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov A. L. a J. L. v celosti a že parcely KNC 582 zastavané plochy a nádvoria o vým. 293 m² a KNC 582 zastavané plochy a nádvoria o vým.111 m²,k.ú. P. zapísané na LV 3767 sú v podiele 1/2 bezpodielovým spoluvlastníctvom žalobcov A. L. a J. L. (správne má byť: L.), rod. D., porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. “

„Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18.4. 2007 sp. zn. 5 Co 10/2007 sa zrušuje “

„Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 200 000,- Sk, ktoré je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne sťažovateľovi do 1 mesiaca od doručenia tohto nálezu. “

„Krajský súd v Trenčíne je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastupovania vo výške 32 843,- Sk do 15 dní od doručenia nálezu na účet advokáta (...).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd pri konaní podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 70/00). Inými slovami, ak sťažovateľ namietne také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (primerane II. ÚS 70/99).

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ sa v postavení žalovaného v konaní pred prvostupňovým súdom a následne ako navrhovateľ v konaní pred odvolacím súdom domáhal určenia, že jeho tvrdené vlastnícke právo bolo nadobudnuté spôsobom lege artis, a teda je tak z hľadiska právneho titulu jeho nadobudnutia, ako aj z hľadiska jeho obsahu právne perfektným, čo by odôvodňovalo sťažovateľovu

argumentáciu o dôvodnosti komplexnej ústavnoprávnej ochrany takéhoto vlastníckeho práva.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv priznaných čl. 20 ústavy, rozsudkami konajúcich súdov, pretože podľa jeho tvrdenia: *„Prvostupňový aj odvolací súd zaujali právny názor, že sporné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov- manželov Le., že kúpna zmluva z 29.10.2004 je absolútne neplatná. Tento názor nemá oporu v zistenom skutkovom stave a zákone. Súdny konštatovali, že manželia V. v čase prevodu zmluvou zo dňa 29.10.2004 neboli vlastníkami sporných nehnuteľností. Tento názor je chybný a je v priamom rozpore so skutočnosťou a dôkazmi, ktoré boli v konaní produkované.“*

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preskúmal jej opodstatnenosť.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podstata námietok sťažovateľa smeruje do sféry prehodnocovania dokazovania a námietok sťažovateľa vykonaných pred všeobecnými súdmi s cieľom obnoviť možnosť preskúmania rozhodovania na krajskom súde. Postup a následné rozhodnutie krajského súdu, ktoré sťažovateľ označil ako zásah do ním označeného práva, ktorého porušenie namieta, má svoj základ v skutkovom zistení a následne v právnom posúdení otázky, či boli splnené podmienky na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy medzi prevodcami, manželmi V. a sťažovateľom, resp., či manželia V. v čase prevodu zmluvou z 29. októbra 2004 boli vlastníkami sporných nehnuteľností.

V priamej nadväznosti na sťažovateľovu argumentáciu o údajných dôvodoch porušenia práva vlastniť majetok treba poukázať na konštantnú judikatúru ústavného súdu, ktorá ustanovuje, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli

k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a jej príloh dospel k názoru, že v prípade sťažovateľa nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie označeného základného práva, ale o prípad, keď právo vlastniť majetok v súlade s klasickou právnou zásadou „Nemo plus iuris ad alium transfere potest, quam ipse habet“ bolo ústavne konformným spôsobom v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Vo veci určenia, či označená kúpna zmluva bola uzatvorená platne, konal a rozhodol okresný súd a v odvolacom konaní krajský súd. Podľa názoru ústavného súdu pritom nemožno opomíňať fakt, že samotná nespokojnosť sťažovateľa s obsahom rozhodnutia konajúcich súdov nie je dôkazom o ich neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

Aj v minulosti už ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). Vzhľadom na to je potrebné dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitelné účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5 Co 10/2007 z 18. apríla 2004 obsahuje dostatočnú argumentačnú platformu zloženú zo skutkových a právnych záverov na odôvodnenie jeho výroku, pričom ústavný súd nezistil, že závery krajského súdu v konaní boli svojvoľné alebo vo zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle alebo v nesúlade s právnym stavom de lege lata. Ústavný súd v takom

prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu. Tvrdenie sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sleduje len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno a priori spájať s pojmom nerešpektovania vlastníckeho práva.

Vychádzajúc z týchto faktov dospel ústavný súd k záveru, že postupom štátneho orgánu nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu ústavou garantovaného práva. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označeného právoplatného rozsudku krajského súdu vyplýva z čl. 127 ods. 2 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba v prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia sťažovateľovho základného práva. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie (petit sťažnosti) nerozhodoval.

Vzhľadom na už uvedené bolo preto už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008